

Justitsministeriet

København, 11. november 2025

Hørings svar vedr. forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og forskellige andre love (Gennemførelse af dele af aftalen om strafreform og kriminalforsorgens økonomi 2026-2030 m.v.)

Justitsministeriet har ved e-mail af 14. oktober 2025 anmodet om Red Barnets bemærkninger til lovforslag vedrørende gennemførelse af dele af aftalen om strafreform og kriminalforsorgens økonomi 2026-2030 m.v.

Generelle bemærkninger

Lovforslaget indeholder en række væsentlige ændringer af straffelovens og retsplejelovens bestemmelser, herunder forhøjede straffe samt initiativer, der har til formål at understøtte resocialisering. Forslaget rummer både positive tiltag for unge i kriminalitet og markante udfordringer set fra et børneperspektiv. Forslaget vil have stor betydning – også for unge mellem 15 og 18 år, og det er derfor centralt, at børneretlige og udviklingspsykologiske hensyn inddrages systematisk.

Positive elementer i lovforslaget

Red Barnet bakker op om de af lovforslagets elementer, der har potentiale til at støtte unge i at bryde med en kriminel livsstil. Det gælder dels udvidet mulighed for prøveløsladelse og afsoning samt udslusning med fodlænke, som kan bidrage til en mere gradvis reintegration og fastholde barnets tilknytning til uddannelse, familie og netværk. Disse tiltag kan desuden få stor betydning for børn af indsatte ret til familieliv.

Herudover ser Red Barnet meget positivt på mulighederne for betinget eftergivelse af sagsomkostninger for unge mellem 15 og 25 år, idet det vil skabe positivt incitament til at forblive kriminalitetsfri og kan styrke motivationen for en stabil tilværelse. De foreslåede undtagelser i ordningen om eftergivelse af sagsomkostninger betyder dog, at mange unge fortsat vil bære en betydelig gæld ind i voksenlivet, hvilket kan være en barriere for uddannelse, beskæftigelse og økonomisk selvstændighed.

Red Barnet *anbefaler*, at muligheden for betinget eftergivelse af sagsomkostninger pålagt børn udvides til efter omstændighederne at gælde omkostninger pålagt for alle typer af lovovertrædelser på baggrund af en konkret vurdering af barnets omstændigheder og sagens omstændigheder i øvrigt. Barnets bedste bør således indgå som et primært hensyn i vurderingen af, om der kan bevilliges betinget eftergivelse af sagsomkostninger.

Straffelovens § 235

Red Barnet mener, at alle former for seksuelle overgreb på børn er alvorlige forbrydelser. Ved at krænke børn seksuelt forbryder man sig både mod national lovgivning men også imod FN's Børnekonventions artikel 34, hvor staterne forpligter sig til at beskytte børn mod alle former for seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug.

Vi ved fra praksis og fra forskningen, at det at blive udsat for seksuelle overgreb i barndommen kan være dybt traumatiserende og få stor betydning for livskvalitet og trivsel, mens man er barn, men at det også

kan trække spor ind i voksenlivet. Det at have været udsat for seksuelle overgreb i barndommen er en af de allermest belastende faktorer, man som menneske kan være udsat for, og det at være offer for seksuelle overgreb fører bl.a. til øget risiko for psykisk sygdom, fysisk sygdom, alkohol- og stofmisbrug, problemer i nære relationer og manglende tilknytning til arbejdsmarkedet.

Særligt for personer, der anvender overgrebsmateriale med børn, gælder det, at en meget stor del er motiverede for at modtage behandling med henblik på at standse deres kriminelle og skadelige adfærd. Det anbefales derfor at udvide den ambulante del af behandlingsordningen for personer dømt for visse seksuelle overgreb mod børn, således at ordningen også omfatter personer dømt efter straffelovens § 235, hvilket ikke er tilfældet i dag. Herved sikres, at flest muligt med behandlingsbehov og behandlingsmotivation får tilbudt relevant behandling med henblik på at forebygge nye overgreb mod børn.

Dette bør ikke mindst ses i lyset af, at en betydelig del af de personer, der dømmes efter § 235, stk. 2, med den foreslåede strafferamme vil være inden for den tidsmæssige afgrænsning, der giver mulighed for en betinget dom med vilkår om psykiatrisk-sexologisk behandling som alternativ til en kortere ubetinget fængselsstraf på mellem fire og seks måneder og op til omkring halvandet år.

Endvidere bemærkes, at mens personer dømt for besiddelse af såkaldte børnesexdukker, jf. § 235 a, er omfattet af den ambulante behandlingsordnings anvendelsesområde, gælder dette i dag ikke for personer dømt for besiddelse eller udbredelse af overgrebsmateriale, jf. § 235. Under hensyntagen til lighederne mellem disse forbrydelser, som begge indebærer besiddelse af genstande eller materiale med henblik på at udleve en seksualitet rettet mod børn, anbefales det, at begge grupper omfattes af de samme muligheder for at modtage psykiatrisk-sexologisk behandling.

Der henvises endvidere til Straffelovrådets anbefaling fra 2013 om at udvide den ambulante behandlingsordning (LFF nr. 141 af 6. februar 2013, almindelige bemærkninger, pkt. 8.2.6) til også at omfatte personer dømt for overgrebsmateriale med børn, jf. § 235, samt til Direktoratet for Kriminalforsorgens tilsagn herom fra 2025 (Justitsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 1177 (Alm. del) af 23. juni 2025).

Udfordringer og risici for børn og unge

Det er Red Barnets vurdering, at de foreslåede strafskærpelser for unge under 18 år indebærer betydelige risici for børns og unges udvikling, rettigheder og muligheder for varig resocialisering.

Når et barn eller en ung begår en kriminel handling, er det et tegn på, at noget er gået galt. Det har vi voksne også et ansvar for. Børn har brug for voksne, der vil lytte, forstå og tage deres liv alvorligt. Som er nysgerrige på, hvorfor det er svært at møde op i skole, komme ud af sengen, slippe misbrug eller håndtere vrede og afmagt. Bag hver handling ligger der en historie, og den skal vi turde se i øjnene.

Vi skal møde børn og unge med respekt og tillid – ikke fordømmelse. Vi skal se dem som mennesker med muligheder, ikke som problemer, der skal straffes væk. Når vi tror på, at de kan ændre retning, bliver det også muligt for dem at tro på det selv.

Derfor må vi investere mere i forebyggelse, støtte og relationer. Vi skal skabe rammer, hvor børn og unge får hjælp til at vælge et liv uden kriminalitet – fremfor blot at blive mødt med straf og sanktioner.

Det fremgår netop af artikel 14, 4 i FN's Konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder, at rettergangen mod børn skal gennemføres under hensyn til alder og ønskeligheden af at fremme deres resocialisering.¹

FN's Børnekonventions artikel 40 omhandler beskyttelsen af børn og unge i det strafferetlige system. Det bliver i Børnekonventionens artikel 40 understreget, at børn i det strafferetlige system bør behandles på en måde, der fremmer deres værdighed og tager højde for deres alder og resocialisering.² Det følger af FN's Børnekomité's General Comment nr. 24, at frihedsberøvelse af unge under 18 år kun skal finde sted, når ingen anden vej er mulig og i de tilfælde kun i kortest muligt tidsrum.³

Det fremgår endvidere af artikel 3 i FN's Konvention om Barnets Rettigheder, at barnets bedste i alle forhold der vedrører børn skal være et primært hensyn. Børnekomitéen understreger, at beskyttelsen af barnets bedste betyder, at de traditionelle formål med strafferet må vige for målene om rehabilitering og genoprettende retfærdighed, når det drejer sig om børn, der har begået lovovertrædelser.⁴

Manglende proportionalitet

Ved de foreslåede markante forhøjelser af straffen for visse forbrydelser sidestilles børn mellem 15 og 18 år med voksne lovovertrædere. Dette er dybt problematisk, idet børn og unge ikke er fuldt udviklede hverken kognitivt eller følelsesmæssigt. De kan derfor ikke tillægges samme skyldevne som voksne, hvilket er anerkendt af FN's Børnekomité, som anbefaler en særskilt og individuel tilgang, når det kommer til unge på kant med loven.⁵

Red Barnet *anbefaler* en proportionel strafudmåling, der, når det kommer til børn mellem 15 og 18 år, tager højde for barnets individuelle forhold såsom alder, modenhed og sociale forhold i øvrigt.

Begrænset resocialiserende effekt

Langvarig frihedsberøvelse øger risikoen for stigmatisering, isolation og tab af uddannelsesmuligheder.

Red Barnet *anbefaler*, at der i lovforslaget indarbejdes et fokus på forebyggelse af ungdomskriminalitet gennem uddannelsesmæssig støtte, behandling og sociale indsatser fremfor et ensidigt fokus på øget straf.

Manglende vurdering af lovgivningens konsekvenser for børn

Det følger af FN's Børnekonventions artikel 3, at barnets bedste, i alle foranstaltninger vedrørende børn, skal være et primært hensyn.⁶ Det betyder blandt andet, at den lovgivende myndighed er forpligtet til at anvende princippet om barnets bedste ved systematisk at overveje, hvordan børns rettigheder og interesser bliver eller vil blive påvirket af for eksempel et lovforslag eller en politik, både når børn berøres direkte og indirekte.⁷ Intet sted i nærværende lovforslag ses overvejelser om konsekvenser for børns rettigheder i lyset af de i FN's Børnekonvention sikrede rettigheder. Dette finder Red Barnet kritisabelt.

¹ Bekendtgørelse af international konvention af 16. december 1966 om borgerlige og politiske rettigheder med tilhørende valgfri protokol, artikel 14, stk. 4, jf. <https://www.retsinformation.dk/eli/ltr/1976/30>

² FN's Konvention om Barnets Rettigheder, Artikel 40.

³ FN's Konvention om Barnets Rettigheder, General Comment nr. 24, afsnit 85.

⁴ FN's Børnekomité, General Comment 14, afsnit 28.

⁵ FN's Konvention om Barnets Rettigheder, General Comment nr. 24, afsnit 2.

⁶ FN's Konvention om Barnets Rettigheder, artikel 3.

⁷ FN's Børnekomité, General Comment 5, afsnit 12.

Red Barnet *anbefaler*, at der i lovbemærkningerne foretages en grundig konsekvensanalyse af, hvordan børns rettigheder og interesser vil blive påvirket af den foreslåede lovgivning.

Social skævhed og ulighed

Unge fra udsatte familier er overrepræsenterede i kriminalstatistikkerne. Skærpede straffe uden tilsvarende sociale støtteforanstaltninger vil derfor have en skæv social effekt og kan forstærke marginalisering frem for at mindske kriminalitet. Samtidig mener Red Barnet ikke, at der er tilstrækkeligt fagligt belæg for at antage, at længere straffe vil føre til nedsat kriminalitet blandt børn under 18 år.

Red Barnet *anbefaler*, at der investeres i forebyggende, uddannelsesmæssige og sociale indsatser som et led i bekæmpelsen af ungdomskriminalitet, idet de potentielle sociale og menneskelige omkostninger ved længere frihedsstraffe for unge overstiger de tilsigtede kriminalpræventive gevinster.

Red Barnet anerkender ønsket om at skabe større retfærdighed og tryghed gennem reformen, men finder det afgørende, at børn og unge mødes med sanktioner, der understøtter ansvarstagen, udvikling og reintegration – ikke blot straf. Et tydeligt børneperspektiv vil styrke reformens legitimitet og sikre, at Danmark lever op til sine internationale forpligtelser.

Red Barnet står til rådighed for yderligere dialog eller uddybning af ovenstående. Kontakt senior børneret-tighedsjurist, Amalie Bang, amba@redbarnet.dk

Med venlig hilsen

Johanne-Schmidt Nielsen, generalsekretær

